

kilgr. ni varno položiti. Sploh pa so sladne cime dobra, zdrava krma, ki drugo, slabo zboljšajo. Vsakako so močno redivne.

Umivanje dreves z gnojnico.

Drevesa bi naj kazala lepa, čista, gladka debla. V to svrhu rabi nam gnojnica. Spomladi oribajmo drevesa z brezovico. Zatem vzamimo slame, jo namočimo v gnojnico in tako drevesa do dobra omijmo. Pravijo, da sedaj dobijo lepo, gladko skorijo pa tudi bolje rodijo.

Krmila za narejanje tolščobe.

Poskušnje na c. k. gospodarsko-kemiški poskuševalnici na Dunaji pokazale so, da je riž jako izvrstno krmilo za narejanje maščobe, ker ima veliko ogljenčevih hidratov v sebi. Toda riž je predrag za polaganje živini. Zato priporočajo riževe prge, ki preostajajo pri izdelovanju rižnega skroba, ker dajejo isti učinek pri krmljenju živine z njim. V Plznu na Češkem nahaja se taka skrobarna, ki prodaja riževe prge v takošni zunanji obliki, da se lahko razpošiljajo. Na poskušalnici gospodarski za Česko našli so, da imajo navedene prge po 75-91 procentov ogljenčevih hidratov v sebi. „Gospodarski Glasnik.“

Žitno seme

pšenično ali rženo, posebno dobre sorte ima na prodaj oskrbnitvo vrta c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani, na Poljanski cesti v živinozdravnišnici.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 39. Kje na Štajarskem je kupiti izvorno muricodolsko goved? (P. R. v S.)

Odgovor. Muricodolska goved se vedno dobi pri naslednjih gospodih posestnikih:

Rudolf baron pl. Hackelberg, grajščak, Pragwald pri Celji.

Leopold Hirschvogel, posestnik, Marein, Mürzthal.

Eduard Kautschitz, grajščak v Sevnici.

Alojzi Posch, posestnik, Schalldorf bei Marein, Mürzthal.

P. Udalrik Prach, župnik, St. Marein, Mürzthal.

Rudolf Ramsauer, posestnik, Kapfenberg.

Janez Walch (vdova), posestnik, Hart bei Wildon.

Vprašanje 40. Je li kak pripomoček, da bi se goved odvadila jesti lés, cunje itd.? (L. V. v Borovnici.)

Odgovor. Na to vprašanje odgovorili smo uže enkrat, in sicer v št. 33 „Novic“. Ker nam je bilo takrat stavljeno vprašanje premalo razjasneno, nismo utegnili povoljnega odgovora dati. Sedaj pa, ko ste nam ustmeno reč razjasnili, preskrbeli smo si iz strokovnjaških krogov primeren odgovor, katerega vam tu kolikor mogoče obsežnega objavimo:

Prikazni na govedi, kakor nam jih popišete, so znamenja bolezní, koju Nemci imenujejo „Lecksucht“, tudi „Schlecksucht“ ali pa „Nagen des Rindes“. Ta bolezen je dolgotrajna ter nikdar ni spremljana od vročine ali mrzlice. Znamenje bolezní je nekako čudno poželjenje, najrazličnejše predmete polizati, glodati ter tudi pojesti. Ščasom goved shujša, dobi vse slabe soke ter jetična postane. V začetku bolezní žival nerada je navadno krmo, brska raje po mokri, z blatom

namazani stelji ter skuša oblizati ter obglodati stene, zidovje, jasli in enake stvari. To poželjenje postaja vedno večje ter goved kar strastno išče stare cunje, obleko, vrvi, les, usnje, posebno pa predmete, koji imajo v sebi apno ali ilovico, na pr. zidovje, opeko, kar vse tudi skuša požirati; to poželjenje gré celó tako daleč, da goved raje svoje in človeške odpadke je kot pa najboljšo krmo, ter raje pije gnojnico, kot pa dobro pitno vodo. Pri tem goved hujša ter peša, krave slabo molzejo, živina dobi mršavo dlako in slednjič zamore tudi jetika pritisniti, vsled katere goved mora poginiti. Bolezen traja nekaj mesecev, pa tudi več let. Vzrok bolezní je največkrat krma, posebno opazuje se mnogokrat bolezen v krajih, koder nima krma in pijača dovolj apnenih spojin v sebi, to je največkrat v močvirnih pokrajinah s kisló travo ter oblatením in pokvarjením senom, zlasti škodljivo je pa seno iz senožet, kojih spodnja plast je šota. Ravno tako dolžijo kot vzroke te bolezní prepíčlo krmo. nesnago v hlevu in preobilo polaganje soli. Vsled enega ali drugega teh vzrokov razdražijo se najprvo živci želodčevi, potem pride hujšanje, vodena kri in slednjič pokvarjenje telesnih sokov. Tudi vsled posnemanja zatepe se bolezen v hlev in priporočati je odstranjenje tako bolne govedi iz hleva.

Zdraviti je tako bolno živino tako-le: Če je bolezen manj huda, zadostuje največkrat uže sprememba hleva, na pr. prodanje živine. Zdravila naj bodo taka, katera vežejo kislino ter živali gnjus vzbujaajo, posebno apnena voda, pepelika (potašel), klorovo apno, stolčeno lesno oglje, saje, petrolej, katram, solno kislino itd. v zvezi z grenili, kakor pelin, encijan, kalmus itd. Najboljšim sredstvom se prišteva apnena voda, koja se v velikih množicah živini daje. Profesor Rychner priporoča na dan trikrat apnene vode in sicer vselej po 8 litrov, če živina ne mara piti, se ji pa notri vlije; tretji dan je s to vodo prenehati, dá se pa zato živini ta-le prah: Baldrijanove korenine 150 gramov, encijanovega prahu 150 gramov, kalmusa 150 gramov in 15 gramov cveta iz jelenovega roga (v lekarni se dobi pod imenom „Liquor Cornu cervi“ ali „Liquor ammonii carbonici pyro-oleosi“); vse to se dobro skupaj zmeša ter dá živini trikrat na dan po eno dobro perišče. Profesor Haubner priporoča kot zdravilo te bolezní po 180 gramov od pelina, krede, saj, potem 60 gramov finega žvepla, kar se vse skupaj zmeša ter dodatkom nekoliko solí dá živini dvakrat na dan po dve žlici. Živinozdravnik Feser priporoča zopet tretjo sredstvo proti tej bolezní in sicer vbrizganje „apomorphina“ pod kožo 3krat na dan skozi dva dneva vselej 0.1 grama.

Vselej treba je dati tako bolni živini dobro in tečno krmo, jo snažiti ter sploh za snago v hlevu skrbeti.

Homeopati priporočajo proti glodanju goveje živine: Pulsatilla zjutraj in zvečer skozi 8 dni, potem Nux vomica in Natrum muriaticum.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

10.

Aleksandrija.

Za seboj puščamo sredozemno morje, in pred seboj gledamo živo, črno progo, — obrežje afrikansko. Čim bolj se mu bližamo, tem bolj razločujemo posamezne reči in stvari. Tu se sveti velika gruča belih poslopij, izmed katerih kipé vitki minareti, a nad vse ponosno